

Abstrakt

Problematika zaviněné nepřičetnosti

Cílem práce je komplexně postihnout problematiku zaviněné nepřičetnosti. Práce v jedenácti kapitolách analyzuje tuto oblast trestního práva. Téma trestní odpovědnosti nepřičetných osob, byť zaviněně, je v rámci trestního práva velice zajímavé. Zvláště pak proto, že řešení otázky trestní odpovědnosti nepřičetných osob se může vymykat jedné ze základních zásad trestního práva – zásady trestní odpovědnosti za zavinění, eventuálně nemusí plnit jednu ze základních funkcí trestního práva – ochranu společnosti a společenských statků před nejnebezpečnějším jednáním stanoveným zákonem. Text se zaměřuje především na současnou právní úpravu zaviněné nepřičetnosti na území České republiky.

Platná právní úprava převzala teoretické řešení zaviněné nepřičetnosti v podobě speciální skutkové podstaty a plné trestní odpovědnosti za konstrukci *actio libera in causa*. Příslušná ustanovení řeší situace, kdy si pachatel nepřičetnost přivodil aplikací návykových látek a v tomto stavu následně spáchal čin vykazující všechny znaky trestného činu s výjimkou přičetnosti. Podle psychického vztahu k činu v nepřičetnosti spáchaném je možné rozlišit právě trestný čin Opilství dle § 360 odst. 1 TZ a případy *actio libera in causa*, u nichž na rozdíl od Opilství existoval k činu spáchaném v nepřičetnosti psychický vztah.

Text pojednává o obecně o nepřičetnosti, duševních poruchách, návykových látkách i zavinění, tak aby byl čtenář s těmito problémy důkladně obeznámen. Poté následuje část nastiňující klady i záporny jednotlivých teoretických konstrukcí. V třetí kapitole je představen historický vývoj nepřičetnosti od 16. století do legislativního procesu přijímání současného kodexu. Dále je analyzována skutková podstata trestného činu Opilství i konstrukce *actio libera in causa*. Kapitoly šest a sedm podrobně rozebírají jejich hmotněprávní přesah, osmá pak procesně právní aspekty. Taktéž je podrobně rozebrána aplikační praxe od roku 1995 do roku 2016 ve spojení s analýzou rozhodnutí vybraných pražských soudů v roce 2017. Naše právní úprava byla komparována s Německem, Rakouskem, Slovenskem, Ruskem a Španělskem. Na závěr jsou pak tyto poznatky shrnuty a jsou nastíněny některé úvahy *de lege ferenda*.